چەند تاڵە بیرێکی ئاڵۆزکاو

جەمال شارباژێڕی

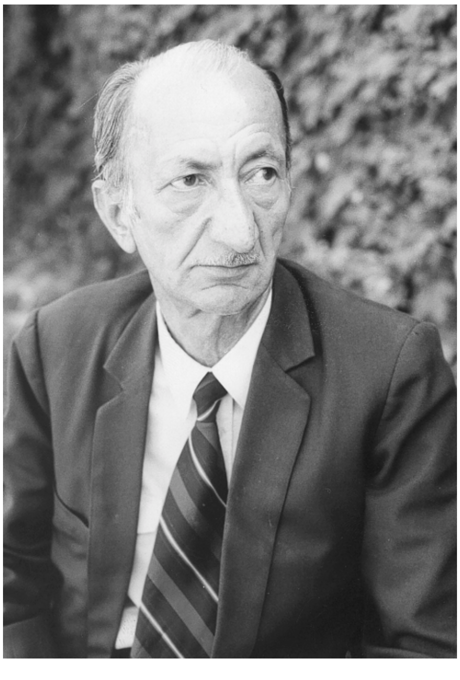

١- (ئومێدێکی زۆرم بە جەمال شارباژێڕی هەیە. دوارۆژێکی باشی تێدا دەبینم.)

گۆران

٢- (جەمال شارباژێڕی یەکێکە لە شاعیرە حەقخوراوەکان و کاریگەریشی لەسەر من هەبووە.)

عەبدوڵڵا پەشێو

٣- (جەمال شارباژێڕی جیهانێکی تایبەتی لە خەم دروستکردووە. سەرەتای ژیانیش فرمێسک و خەمە.)

لەتیف هەڵمەت

٤-(جەمال شاربازێڕی شاعیرێکی ناسراوە، شیعرە لیریکییەکانی کاریگەریی خۆی بەسەر چەندان شاعیرەوە هەبووە، لەوانەش هەندێکیان ئەمڕۆکە شاعیری ناسراون. ئەو شاعیرە ڕۆمانسییە کە لەسەر ژێیەکی غەمگین تاری خۆی ژەنیوە. بە حەڵقەی گەیاندنی نێوان شاعیرەکانی ساڵانی شەست و شاعیرانی ڕوانگە دادەنرێ.

هەر بەو خولیای نوێ بوونەوەیەوە کەوتە ناو بەیاننامەی (ڕوانگە)، یەکێکە لەوانەی ئیمزای ئەو بەیاننامەیەی کردووە، کە کاریگەری خۆی لەسەر ئەدەبیاتی کوردی هەبووە. ئەم شاعیرە کە تا ئێستا چەندان دیوانە شیعری چاپکراوی هەیە و شاعیرێکی بە دەرەوەی قۆناغێکی گرنگ و ناسکی شیعری کوردییە، کەچی بە پێی پێویست لای لێ نەکراوەتەوە و ڕەخنە و لێکۆڵینەوەی کوردی مافی خۆی نەداوەتێ.)

ئازاد عەبدولواحید

٥- (جەمال شاربازێڕی شاعیرێکی نوێخوازە و شیعرەکانی زۆر جوان و ڕێک و ئاودارن.)

جەوهەر غەمگین

٦- (جەمال شاربازێڕی لە ڕووی پێکهاتەوە شیعرەکانی پڕ سۆز و دیمەنی هەستدارن. زۆرتر بەرهەمی خەیاڵن لەوەی بەرهەمی هێزی بیرکردنەوە و کۆزانیاری بن. جۆرێک داهێنانی لە نێوان شەستەکان و سەرەتای حەفتایەکدا پێشکێش کرد، بووە بەخشندە و ناوەندێکی کراوە بۆ شاعیرەکانی دەوروبەری و کاریگەری خۆی زاڵ کرد، بەڵام لەم ماوە دیایکراوەدا زیاتری تێنەپەڕاند و کۆتایی پێدێت.

تواناکانی لە ئەزموونی قووڵ و دەوڵەمەندترا، کەش و دۆخێکی تاکە کەسی پێکنەهێنا. کەواتە کاریگەرییەکەی لەیەک قۆناغدا دەرکەوت و وەستا. نەبووە ڕۆحێکی چالاک و بەرهەمهێن لە جەستەی شیعری کوردیدا.)

سەباح ڕەنجدەر

٧- (شاعیرێکی وەک شێرکۆ بێکەس کە خۆی دانی پێداناوە، لەو نوێکارییەیدا سوودی لە شیعرەکانی جەمال شاربازێڕی وەرگرتووە، زۆر لە ڕەخنەگرانی ئەدەبی کوردیش هەستیان بەو سوود وەرگرتن و کاریگەرییە کردووە.)

کەریم شارەزا

٨- (جەمال شاربازێڕی: نەوەیەک لە شاعیرە هاوچەرخەکانی قەرزاری بەهرە و شیعرە ڕۆمانسییە هەستییەکانی ئەم شاعیرە پێشەنگ و ڕابەرەن.)

موحسین ئاواره

٩- (شیعر یەکێک نییە لە کارەکانی جەمال شارباژێڕی، یەکێکە لە سیفەتەکانی، ئاخر ئەو شاعیر نییە، پیاوێکە لە شیعر، یان پیاوێکە شیعرین.)

حەمە سەعید حەسەن

١٠- (حەز بە خوێندنەوەی شیعری زۆربەی شاعیرەکانی ئەم سەردەمە دەکەم. تارادەیەکیش تاموچێژێکی زۆریان لێ دەبینم. شاعیری وەک جەمال شارباژێڕی و شاعیرانی دیکەش.)

محەمەد ڕەشید فەتاح

١١- (جەمال شارباژێڕی بەدرێژایی شەستەکان ئەزموونێکی باشی خستە سەر شیعری نوێی کوردی.)

دڵشاد عەبدوڵڵا

١

پرسیار

ئایا ڕازی ئەبن
وشەی زەقی بێ سەرو بن
بۆتان بکەمە ڕستەوە
ناوی بنێم
هۆنراوەی من

وەرام

نەخێر

پرسیار

ئایا پێتان خۆشە
کەوا وشەی پرشنگداری
وەک دڵداری
بەختیاری
کە لە لای خۆم لانەی بۆشە
بۆتانی بکەم بە دیاری

وەرام

نەخێر

پرسیار

ئایا ڕازی ئەبن
چەند بیرێکتان پێ بدەم
چەند مەتەڵێکی تێدابێ
بێ ئەوەی خۆشم تێی بگەم
ناوی بنێم
هۆنینەوەی ئەم سەردەمە
چونکە کەس نەدیوە لەمە

وەرام

نەخێر

سەمەرە و سەیرە
کەوایە ببوورن لێم
ئەگەر بڵێم

ئەگەر داهێنان
بۆ دواوە بێ
ئەگەر داگیراو
شەکاوە بێ
ئەگەر هێمنی
ئاژاوە بێ
ئەگەر داگیرساو
کوژاوە بێ
ئەگەر وشک بوون
ژیاوە بێ
ئەشێ ئەم وشە وشکانەی
منیش ناوی هۆنراوەبێ

٢

حەزم ئەکرد
ببوومایە
بە هاوڕێی نازی هەڵبەستێ
بێ جیابوونەوە لێم بستێ
کاتێ بمویستایە بچم
بۆ دیدەنی خۆشەویستێ
من تێر بمگوشیایە دەستێ

ئەویش دەستێ
لەگەڵ دەستە خوشکەکانی
وەک پەپوولە بفڕینایە
بۆ سەر لێوە سوورەکانی
منداڵە بێ نازەکانی
نزیکی شار
ببووینایە
بە گۆرانی و بەسروودی
شوان و جووتیار
جار لە دوای جار
بووتراین
بووتراین و بووترانیایەوە ئێجگار
زیاد لە هەزار
ببووینایە بە قەڵبەزە و خوڕەی ڕووبار
بە کانیلەی گیا شۆرەی سەوزایی بنار
بۆ ئارامی ڕێبواری ماندووی ڕاگوزار

٣

حەزم ئەکرد
باوکی هەڵبەستێ بوومایە
لە باوەشی دایکێکدا خۆم
بە دڵی خۆم
بۆ خۆم هەڵمبژاردایە
نیگای بۆ سۆز
خۆشەویستی
ساماڵ

ئەستێرە
سەربەستی
مەل
چرۆ
چڵ
پەپوولە و گوڵ
شنینەوەی بناردایە
بزە و تریقەی بە گۆنا گەیاندایە
جارێک بیگوتبوایە
بابە
دەجار بیگوتبوایە
دایە
تێر لە باوەشم گرتبوایە
هەناسەیم هەڵمژیبوایە
چەند بە تیلەی چاو بەڕوومیدا بڕوا نایە
شەتڵی گەشەی لە ناو هەستدا بڕوانایە
ئەم گرێ و گوڵە ئاڵۆزکاوەی بەختەمی
کەمێ بڕەوانایەوە
ئەوسا ئەبووم بە ئاوازێ
ئەچوومە گەرووی نایەوە
پەپوولە ئاوارەکانم
بۆ گوڵزار ئەهێنایەوە

٤

حەزم ئەکرد
هۆنراوەیەکم هەبووایە

منداڵانی پەروەردەی باخچەی ساوایان
لە پەلکەزێڕینەکەی قژ و سەریان دایە
قردێلەیەکی ئاوریشمین دەرکەوتایە
لەگەڵ هەموو ڕاکردن و بازدانێکدا
نەکەوتبووایە
بە ڕەنگێکی پیرۆزەی ئەم دروشمەی هەڵگرتبووایە
شیعر نانە
شیعر گیانە
شیعر ژیانە
ویژدانە
شیعر ژانە
جوانە
ژوانە
بارانە
دایکە
باوکە
نیشتمانە
خوشکە
کچە
دەزگیرانە
شیعر باخچەی ساوایانە
شیعر بڕوایە
ڕێگایە
نەوا و نەمانی درەختی سەوزی بەرزی دانیشگایە
قوتابییە

مامۆستایە
شیعر چرای شەوی هیوای
چەوساوەکانی کوردستان و دنیایە
هەرچی ئاوات و هیوایە
لە ناو گلێنەی شیعردایە
شیعر خوایە
شاعیر پێغەمبەری خوایە

٥

حەزم ئەکرد
هۆنراوەیەکی ئاگرین
شاکارێکی سۆز و کسپە و ژان و ئەوین
بدەمە دەست فەرهاد و بیبات بۆ شیرین
مژدەی بداتێ
مادام زەوی نابێ لە ڕاوەستاندا بێ
هیچ مرۆڤێ نابێ لە ژێر دەستاندابێ
بڵێ شیرین
وا هیوای شەهیدی جەربەزە
شەفەقێکە لەسەر ئاسۆی سوور و ئاڵە
ڕووی خۆر بە بێژینگ ناگیرێ
شیرین
شیرین
تاڵ
هەر تاڵە

٦

حەزم ئەکرد
هۆنراوەیەکم دانابووایە
بۆ کچێکی شۆخ و شەنگم بناردبووایە
کە لە دامێن بناردایە
ڕوون و بێگەرد
وەک ئاوێنە قژی لەبەر داهێنابوایە

بەڵام ئاخ داخی گرانم
کە بێ بەهرەم و ناتوانم
منێکی بێ دانیشتنێکی
دوو قۆڵی
دەست گوشینێکی
دوو قۆڵی
یان گەڕانێکی
دوو قۆڵی
یان ژوانێکی
دوو قۆڵی
یان گریانێکی
دوو قۆڵی
ئەو سەر بکاتە سەر ئەژنۆم
منیش سەرخەمە سەر قۆڵی

منێک
ترووسکەی باڵی کەڵی ڕووناکی نەدیوە

لەم

دیو

لەو

دیو

منێکی وا داخ کراوی

پشکۆ بە پێدا چزاوی

هەناسە هەڵکڕووزاوی

پلیشاوە

لە دووکەڵ و بۆ چرووک و سوتووی ڕەشبینی بەولاوە

من چی ڕیزکەم

چی پێشکەشی خۆشەویستێکی ئازیزکەم

لە خەزاندام و ناچارم

کە ئەبێ ڕوو لە پایزکەم

بێ بەهارم

٧

وتیان تۆ کێیت

چیت و لە کوێیت

من ئەوەتام

لە ناو نەخۆشخانەیەکدام

نەء ببوون

من خۆم نەخۆشخانەیەکم

شیرپەنجە

سیل

گرانەتا

تاعوون

پەتا

شەکر

دڵ

سینگ

تەوژمی خوێن

یەک بە دوای یەکتریدا دێن

دەک بەخێربێن

لە هەموویان زیاتر شێتی

دێنێ شاڵاوی برسێتی

ئایا لە دەنگی ئاواز و ناڵە و گریان

چی تر هەیە لە ناو نەخۆشخانەیەکدا

چی ئەبیستن

بێجگە لە ژان

شیرینەکەم

بێ گەردە نازەنینەکەم

لە پاڵ ئەمانەشدا من هەر خۆشم ئەوێی

وەک ژیان

وەک پاکی ئەوینەکەم

خۆشەویستی تۆش یەکێکە لەو نەخۆشی و شێتیانەی

کە هێرشیان هێنایەوە بۆ کەلاوەی نەخۆشخانەکەم

من شەیدای تۆم

هەردەم لای تۆم

ئەی تۆ لە کوێی

بۆچی نایەی

تا فەرشی نازت بۆ ڕاخەم
لە دیوەخانی گەردووندا
لە ژێر سامالّی دەروونیدا
هەر کاتێ هاتی بەخێربێی
بەلاّم حەزم ئەکرد ئێستا
لام بوویتایە و لات بوومایە
هەست لە هەستدا
وەک تیشکی ڕووناکی بڕوێی
لە ناو گلێنەی هەڵبەستدا

٨

شیرینەکەم
حەزم ئەکرد
هەموو تاڵێک لە قژی تۆ
بهۆنمەوە بەزەنگیانەی ڕەنگینی هەڵبەستەکانم

حەزم ئەکرد
هەموو خاڵێکی گەردن و گۆنا و سینگت
بکەم بە نوختەی وشەی ناو ڕستەکانم

حەزم ئەکرد
هەموو هەناسەیەکی زۆر قووڵ و مەنگت
بکەم بە بینی شمشاڵی
گەرووی شوان و لێوی مەمی هەستەکانم

حەزم ئەکرد
هەموو پیتێکی ناوی تۆ
بکەم بە نۆتەی   ئاوازی تەلی کەمانی زیوینی
خاتوزینی
بەستەکانم

حەزم ئەکرد
هەموو تیشکێکی چاوی تۆم
بکەم بە هەتاوی وێنەی
پەردەی سینەمای دەروونی تاریکستان
هەر دڵۆپە شەونمێ لەو فرمێسکانەش کە بۆت ڕشتوم
لەگەڵ مەرەکەبی بیردا تێکەڵیانکەم
بۆ نووسینەوەی چیرۆک و شیعر و داستان

زۆر حەز ئەکەم
ئەی شۆخ و شەنگ
چاو ئەبڵەقە نێرەموکە چەپەڵەکەی
کەوا خۆی بۆ حەشار داوی
تەڵە و داوی
بۆ داناوی
هەتا بکەویتە ناوی
بکەم بە پەنک
ڕیسوای هەتا هەتای مێژووی جیهانی کەم
لەعنەت لە ناوچەوانی کەم
بە خەڵووزی دارەبەنەکانی کەژی سەوزی نەدیو

به دووکه‌ڵی قرچه قری جگه‌ر سووتاوی دڵ ته‌زیو
به قیڕی قینی تواوه‌ی هه‌ستی هه‌تیو
چاوی
یو
ئێس
ئه‌ی
بۆیاخ که‌م
ڕووی ئه‌نجومه‌نی پیران و هاوپه‌یمانی
پێوه‌ی سواخ ده‌م
ته‌ما و ئاواتی پێ داخ که‌م

* شاعیر ئه‌م شیعره‌ی له ٢٢ی مارتی ١٩٧٢ له یه‌که‌م میهره‌جانی شیعری کوردیدا له شاری که‌رکووک خوێندوه‌ته‌وه.

چاپکراوه‌کانی جه‌مال شارباژێڕی:

١- کسپه و سۆز: ١٩٥٩.
٢- به‌سته‌ی مه‌به‌ست: ١٩٦١.
٣- پارچه‌یه‌ک له جگه‌رم: ١٩٦٨.
٤- فرمێسکی نهێنی: ١٩٦٨.
٥- له ئه‌لبومی یادگارا: ١٩٨٣.
٦- ملوانکه‌ی هه‌زار ده‌نکه‌ی شارباژێڕ: ١٩٨٥.
٧- ژوانکه‌ی هه‌ژان و ژان: ١٩٩٨.